

รูปแบบการนำระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย กรณีศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี
The Pattern of Implementing the Internal Quality Assurance to Manage
Quality and Educational Standards in the Basic Education Schools to
Suit the Thai Context: A Case Study of Under the Office of
Secondary Educational Service Area 20

เกศรี วิวัฒน์ปฐม¹
บุญปลุก สิทธิไชย²
เจษฎา ชัดเจี้ยว³
เกศวรรณ์ ต้องโพหนอง⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทย และเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในประเทศไทย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา รูปแบบการนำระบบประกันไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา หน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนที่เข้มแข็ง และโรงเรียนที่ต้องพัฒนา จำนวน 28 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกแบบถอดรหัสภาษาพูดและพฤติกรรมแล้วตีความจากข้อมูลที่บอกเล่า ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 63 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 11 คน ครู 982 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 23 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร 23 คน ครู 697 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 29 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 29 คน ครู จำนวน 305 คน รวมทั้งสิ้น 2,047 คน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและครูวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนละ 3 คน รวม 183 คน จำแนกเป็นเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 23 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 28 โรงเรียน รวม 61 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจรูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา แบบสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา แบบสนทนากลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาในการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการถอดรหัส ตีความจากภาษาพูดและพฤติกรรม ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อ และนำเสนอข้อมูลประกอบความเรียง

1, 2, 3, 4 วิทยาลัยสันตพล

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาสถานศึกษาที่เข้มแข็งมีรูปแบบสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยเน้นให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ กระจายความรับผิดชอบให้บุคลากรทุกฝ่ายดำเนินการร่วมกัน ส่วนสถานศึกษาที่ต้องพัฒนาเน้นให้บุคลากรมีส่วนร่วม แต่ในขณะเดียวกันบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ ผู้บริหารจึงมีส่วนร่วมโดยการนิเทศภายในอย่างเข้มข้นและพาทำเป็นลักษณะที่เรียกว่าผู้บริหารเป็นพี่เลี้ยง และกระตุ้นติดตามการทำงานตลอดเวลา

2. ผลที่เกิดจากการนำระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คือ ผลการพัฒนาการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติมากที่สุดในการตรวจสอบคุณภาพภายในเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ($\bar{x} = 4.28$) สำหรับ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการตรวจสอบคุณภาพภายในเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) ในขณะที่สถานศึกษาขนาดกลางมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการนำองค์กรและการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กมีการนำองค์กรและการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$)

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, รูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษา, ผลของการนำระบบการประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษา, กรณีศึกษา

ABSTRACT

The objective of this research is to explore the patterns of implementing the internal quality assurance to manage quality and educational standards in the basic education schools. The research methodology is a case study. Two basic education schools were selected by using the extreme case sampling. One school was the school that could implement the internal quality assurance to manage quality and educational standards in the school in a good level. Another school was the school that implemented the internal quality assurance in a must improve level. The qualitative data collection methods were: interview with the school administrators, interview with the heads of academic department, interview with the teachers being responsible for school internal quality assurance, focus group discussion (FGD) with the heads of subject groups and FGD with the school board. In addition, the five-scale rating questionnaire were distributed to the school administrators, the heads of academic department, the teachers being responsible for school internal quality assurance and the heads of subject groups. The qualitative data was analyzed by data preparation, segmenting, coding, categorizing and thematizing. The quantitative data was analyzed for frequency, percentage, mean and standard deviation (SD).

The findings were as follow :

The results revealed that for the pattern of implementing the internal quality assurance, the school with strength formed the work culture emphasizing the participation on decision making between the community and the school board. For the school aiming to develop personnel participation, the personnel themselves mostly lacked experiences, the administrators therefore intensively joined in the internal supervision as the mentor to continuously stimulated the work follow-up for the outputs of the internal quality assurance implementation, the schools with strength formed the teachers and the administrators systematically worked while the students were academically outstanding. From the 100 quality Thai school ranging (the admission assessment), the teachers were awarded almost subjects whereas the schools to be developed, they were outstanding on drug free school and the students deserved gold medal award on good manner

Keywords: Internal Quality Assurance, Pattern of Implementing the Quality Assurance to Manage in School, The effect of using the quality assurance in schools, Case study

บทนำ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ถูกกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งพบปัญหาหลายประการ เช่น การสร้างร่องรอยเอกสารหลักฐานเพื่อแสดงการมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ สถานศึกษาไม่นำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งมีข้อจำกัดบางประการในการดำเนินการประกันคุณภาพที่เกิดจากบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งศึกษานิเทศก์งานประกันคุณภาพมีจำนวนจำกัดเมื่อเทียบกับจำนวนโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบ ศึกษานิเทศก์งานประกันคุณภาพส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่ต่อเนื่อง (ผ่องศรี พรรณราย, 2559) นอกจากนี้พบว่าปัญหาที่พบเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน (พิเชฐ พงศ์ศรี, 2553) ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจบทบาทของตนเองเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สินฤทัย ไฉนดี, 2555) ขณะเดียวกันเมื่อศึกษาระบบการดำเนินงานตามกฎกระทรวงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็กกลับมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะไม่มีการดำเนินงานตามระบบปฏิบัติลดขั้นตอนแต่เห็นผลสำเร็จได้แก่ กฎกระทรวงข้อที่ 5 คือ การตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่แท้จริงส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ข้อมูลสารสนเทศจึงไม่เป็นปัจจุบัน และขาดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20, 2556) จากข้อมูลดังกล่าวมานี้สะท้อนให้เห็นว่าหากสถานศึกษาดำเนินงานไม่เป็นไปตามระบบ คุณภาพที่เกิดขึ้นอาจไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดและไม่บรรลุวัตถุประสงค์แม้ว่าภายใต้บริบทเดียวกันอาจมีการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน ขณะที่บริบทต่างกันอาจมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องตามด้วยบริบทของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน อีกทั้งเมื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้พบปัญหาที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันอย่างสุดโต่ง ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในประเทศไทยโดยศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนอุตรพิทยานุกูลกับโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นไปที่บทบาทของตัวผู้วิจัยในการ ลงพื้นที่ที่ทั้งด้วยการศึกษา การสังเกตแบบละเอียด ในทุก ๆ ด้านแบบเจาะลึกเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเหตุและผลเพื่อค้นหาความจริงจากการปฏิบัติงานจากการเล่าของผู้คนในพื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับสภาพแวดล้อม เป็นหัวใจหลักของการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Insight) จากภาพรวมที่มาจากหลากหลายมิติหรือมุมมอง

ชนิดของกรณีศึกษาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ พหุกรณีศึกษา (Multiple Case study) เนื่องจากผู้วิจัยเลือกกรณีที่มีขอบเขตจำกัดที่ต้องการศึกษาในเชิงลึกจำนวน 2 กรณีศึกษาก็คือ กรณีศึกษาที่ 1 เป็นสถานศึกษาที่นำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อยู่ในระดับที่เข้มแข็ง และกรณีศึกษาที่ 2 เป็นสถานศึกษาที่นำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่อยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา ดังนี้

1. หน่วยในการวิเคราะห์

หน่วยในการวิเคราะห์ที่ได้แก่ รูปแบบการนำระบบประกันคุณภาพไปใช้ และผลที่เกิดจากการนำระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในสถานศึกษาทั้งของโรงเรียนอุดรพิทยานุกูลและโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคม

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในแต่ละกรณีศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้ การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา การสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และการสนทนากลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษารวมทั้งมีการสังเกตบริบท และเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จากการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ รวมทั้งสิ้น จำนวน 28 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาเป็นสถานศึกษา 2 แห่งโดยด้วยการสุ่มแบบสุ่มโต่ง สำหรับงานวิจัยนี้ กรณีศึกษาสุ่มโต่งด้านบวก คือ สถานศึกษาที่นำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อยู่ในระดับที่เข้มแข็ง 1 แห่ง ผู้วิจัยจะเลือกโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และกรณีศึกษาสุ่มโต่งด้านลบ คือ สถานศึกษาที่นำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่อยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา 1 แห่ง ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแต่ละกรณีศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้ การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา การสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การสนทนากลุ่ม (focus group discussion: FGD) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และการสนทนากลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งมีการสังเกตบริบท และเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน นอกจากนี้ยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในงานวิจัยแบบกรณีศึกษานั้นเป็นไปเพียงเพื่อเสริมคำอธิบายที่ได้จากข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งข้อมูลหลักของงานวิจัยนี้ ใช้การตรวจสอบสามเส้าเชิงวิธีการเก็บข้อมูล (Methodological Triangulation) กล่าวคือ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีในการเก็บข้อมูลเดียวกัน อาทิ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตบริบท การเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องและใช้การตรวจสอบสามเส้าแหล่งข้อมูล (data triangulation) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อตรวจสอบยืนยันข้อค้นพบว่า ข้อมูลที่ได้จากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันและมาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน จะทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่ หากข้อค้นพบเป็นไปในแนวทางเดียวกันก็จะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อค้นพบนั้นๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเชิงคุณภาพ กำหนดแนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบในการวิจัย และสามารถสร้างข้อสรุปออกมาโดยวิธีการอุปนัย ถอดรหัสและตีความ สร้างข้อสรุปข้อมูลจากรูปร่างและจากปรากฏการณ์ที่มองเห็นเชิงประจักษ์ งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ การสนทนากลุ่มครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และคณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน การสังเกตบริบท และการเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การเตรียมข้อมูล (preparing)

นักวิจัยจะต้องเตรียมข้อมูลต่าง ๆ (เช่น ภาพ เสียง วิดิทัศน์ เอกสาร) ให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมต่อการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ การถอดเทปวิดิทัศน์การสังเกต การสแกนเอกสาร หรือพิมพ์ข้อความให้อยู่ในรูปแบบไฟล์คอมพิวเตอร์ในการถอดเทปนักวิจัยควรถอดเทปแบบคำต่อคำ (transcribe

verbatim) โดยไม่แสดงเฉพาะคำพูดแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรแสดงองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น เสียงหัวเราะ เสียงในลำคอ เสียงสูงผิดปกติ การหยุดเว้นวรรคสั้น (pause) หรือแม้แต่การเงียบยาว (silence) เพราะสิ่งเหล่านี้ อาจสื่อถึงความรู้สึกหรือความหมายบางอย่างแฝงไว้วันจะทำให้เข้าใจพลวิจัยได้ดียิ่งขึ้น

2. การแตกข้อมูล (segmenting)

เมื่อนักวิจัยเตรียมข้อมูลทั้งหมดเสร็จสิ้นแล้ว ก็ต้องนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดระเบียบ (organize) และเป็นระบบเพื่อให้สามารถเรียกใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือได้ จากนั้น นักวิจัยจะ “แตก” ข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วนั้นออกเป็นหน่วยย่อยตามความหมายเฉพาะของแต่ละหน่วย โดยอาศัย ลักษณะร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. การให้รหัสข้อมูล (coding)

เมื่อแตกข้อมูลขนาดใหญ่เป็นหน่วยย่อย ๆ แล้ว นักวิจัยจะเลือกหน่วยที่มีความหมายตรงกับประเด็นที่จะวิเคราะห์มาให้ชื่อ ซึ่งเรียกว่า การให้รหัสข้อมูล การทำเช่นนี้จะทำให้ข้อมูลที่มีขนาดใหญ่จำนวนมากหลายร้อย หน้ากระดาษในตอนแรกมีขนาดเล็กและสั้นลงจนเป็นเพียงรายการรหัสจำนวนหนึ่ง การลดทอนข้อมูลก่อนนี้จะให้ รหัสข้อมูล นักวิจัยควรอ่านข้อมูลทั้งหมดที่ต้องการให้รหัสก่อนเพื่อให้เกิดความเข้าใจทั่วไป ในภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับ ข้อมูลนั้น ๆ นักวิจัยควรอ่านข้อมูลซ้ำหลาย ๆ ครั้งเพราะการอ่านแต่ละครั้งจะช่วยพัฒนาความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น ๆ เกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ

4. การจัดหมวดหมู่ข้อมูล (categorizing)

เมื่อให้รหัสข้อมูลแก่ข้อมูลทั้งหมดแล้ว นักวิจัยควรรวมรายชื่อรหัสข้อมูลทั้งหมดไว้เป็นหนังสือรหัส จากนั้นให้ลดทอนรหัสข้อมูลให้มีจำนวนลดลง โดยพิจารณาจากความซ้ำซ้อนของรหัสข้อมูล ในขั้นตอนต่อมา นักวิจัยจะนำข้อมูลที่แตกเป็น หน่วยย่อย ๆ และได้รับรหัสเรียบร้อยแล้วกลับมารวมกันใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็น กลุ่ม ๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ ข้อมูลที่ถูกจัดกลุ่มใหม่นี้จะเริ่มมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อการตอบคำถาม วิจัย

5. การหาประเด็นหลักของข้อมูล (themetizing) การจัดกลุ่มรหัสข้อมูลที่มีลักษณะร่วมหรือมีความสัมพันธ์ ระหว่างกันจะทำให้เกิดประเด็นหลัก ของสิ่งที่ค้นพบขึ้น โดยภาพรวม จะเห็นว่าข้อมูลที่นักวิจัยเก็บรวบรวมได้อย่าง มากมายจะถูกลดทอนลงแล้วจัดกลุ่มใหม่เกิดเป็นหัวข้อหลักเพียงไม่กี่หัวข้อเท่านั้น

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. รูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา

จากการศึกษารูปแบบการนำระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จาก แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยการลงเก็บข้อมูลภาคสนามโรงเรียนอุตรพิทยานุกูล และ โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร งานวิจัยเชิงคุณภาพแตกต่างจากงานวิจัยเชิงปริมาณในแง่มุมมองวิธีการเก็บข้อมูลที่ ต้องเจาะลึกและฝังตัวเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการนำระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในสถานศึกษา เป็นการศึกษานวนามนุษยวิทยาสอดคล้องกับนักวิจัยด้านมานุษยวิทยาที่ศึกษาเชิงลึกโดยการเจาะลึกและฝังตัว ศุ ลี มาน นฤมน (วงศ์สุภาพ, 2556, บทคัดย่อ) วิทยานิพนธ์ยอดเยี่ยมสาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ที่ให้มุมมอง และ วิเคราะห์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์กิริยาระหว่างหมอนวดกับสิ่งแวดล้อมภายในสถานบริการ โดยเชื่อมโยงถึงภูมิหลัง และประสบการณ์ชีวิตของหมอนวดในฐานะปัจเจกบุคคลกับโลกภายนอก และโลกของสถานบริการ และสอดคล้อง กับแนวคิดของ ชิววิวัฒน์ นิเจนตร, (2560) ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของคนในองค์กรโดยใช้การวิจัยย่อยส่วนของ จริตหรือแบบเจาะจงจำลองที่ใช้เป็นตัวแทนของความเป็นจริง ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และการศึกษา รูปแบบ หมายถึงโครงสร้างหรือความสัมพันธ์เชิงเหตุผลแบบย่อยส่วนของปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้ เข้าใจง่ายและมองเห็นเป็นรูปธรรม และการศึกษาของเกศรี วิวัฒน์ปฐพี (2551) การสร้างพลังอำนาจของสตรีใน วัฒนธรรมอีสาน ใช้วิธีการทางมานุษยวิทยาเจาะลึก ฝังตัวและร่วมทำกิจกรรมของกลุ่มสตรีที่ศึกษาเพื่อให้ได้แนวคิด พฤติกรรมที่ต้องการศึกษา จากข้อมูลเหล่านี้การศึกษาเชิงคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นภาพการทำงานของสถานศึกษา

ทั้ง 2 แห่งเป็นอย่างดี ซึ่งแตกต่างกันในบริบทแวดล้อม ปัจจัยสนับสนุน ความพร้อมที่แตกต่างกันทำให้ผู้วิจัยปรากฏเห็นภาพชัดเจนสุดโต่งแตกต่างกันละชั่วกันชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยทำหน้าที่เสมือนคนในเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ได้พัฒนาโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร มาตลอด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนามประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง กล้องบันทึกภาพ ขณะที่ทำการทดลอง try out เครื่องมือกับโรงเรียนที่ไม่ได้อยู่ในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โดยกำหนดบทบาทในการเก็บข้อมูลแต่ละคนให้คลุมแต่ละประเด็น ใช้เวลา 1 วัน ภาคเช้าไปโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ส่วนภาคบ่ายไปโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร พบว่า โรงเรียนอุดรพิทยานุกูลเป็นสถานศึกษาเอกชนและมีขนาดใหญ่พิเศษ มีความพร้อม มีวัสดุอุปกรณ์ มีปัจจัยในการบริหารจัดการ มีรูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา โดยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นวัฒนธรรมการทำงาน ทั้งนี้เพราะบุคลากรมีความรู้ ประสบการณ์ อยู่ในวัยทำงาน มีอายุราชการ 20 ปีขึ้นไปสอดคล้องกับงานวิจัยของส่วนโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคารเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยกว่าคน อัตราส่วนครูต่อนักเรียนเกินเกณฑ์ แต่ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ครูส่วนใหญ่บรรจุใหม่ วัฒนธรรมการทำงานจึงเป็นแบบผู้นำนำองค์กรแบบชี้แนะและพาทำแบบเข้มข้น ทั้งนี้เพราะครูยังไม่เข้าใจการทำงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงส่งผลให้รูปแบบการทำงานแตกต่างกันภายใต้ระบบเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนอุดรพิทยานุกูลกับโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร ส่วนกระบวนการทำงานในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับ สิบญัตย โฉนด (2555) ศึกษากระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวังเหนือวิทยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 กระบวนการตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) และขั้นตอนการปรับปรุงและนำไปใช้ (Action) ตามลำดับสำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ส่วนโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคารเน้นการพัฒนาประกันคุณภาพภายในโดยขั้นตอนการวางแผน (Plan) ก่อน แล้วจึงมาขั้นตอนการดำเนินการ (Do) การตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) และขั้นตอนการปรับปรุงและนำไปใช้ (Action) ตามลำดับในการพัฒนาระบบบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมากคือผู้บริหารครูและบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริงควรมีการอบรมส่งเสริมครูสัมมนาประชุม แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

ขณะเดียวกันในการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตเห็นว่า โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล บริหารจัดการบนพื้นฐานความพร้อมปัจจัยทุกด้าน รวมทั้งการได้รับสนับสนุนปัจจัยงบประมาณจากภายในและภายนอก ส่งผลให้นักเรียนสอบเรียนต่อได้ยกชั้นตั้งแต่ห้อง ม.6/1-6/5 นอกจากนั้นยังได้รับรางวัลระดับประเทศและระดับนานาชาติ ส่วนครูได้รับรางวัลระดับประเทศ ส่งผลให้มีวิทยฐานะสูงขึ้น ซึ่งแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงกับโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร ในเรื่องของงบมาโรงเรียน ผู้ปกครองไม่ค่อยส่งลูกมาเรียนจบ ป.6 ก็ให้ออกทำงานช่วยพ่อแม่ ทั้งที่มีรายการแจกแถมวัสดุอุปกรณ์การเรียนจักรยานเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมาเรียน ก็ยังไม่ค่อยมีใครอยากมาเรียน โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร จึงไม่สามารถเลือกนักเรียนได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งที่ผู้บริหารและครูต่างทุ่มเทการทำงานเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แต่ก็เป็นเรื่องยากสำหรับโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร

ส่วนรูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร ต่างก็นำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ โดยโรงเรียนอุดรพิทยานุกูลนำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจ การนิเทศภายใน การมีส่วนร่วม/ทีม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นวัฒนธรรมการทำงาน คือมอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ และบุคลากรคิดสร้างสรรค์งานในขณะที่ทีมบริหารให้การสนับสนุนให้ครูสร้างผลงานวิชาการ ส่วนโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร กลับบริหารงานโดยผู้บริหารสั่งการและพาทำ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรยังขาดประสบการณ์ ผู้บริหารจึงเน้นการนิเทศ การสั่งการและพาทำแล้วบุคลากรทำตาม ส่วนการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการดำเนินการทุกขั้นตอนแต่ยังขาดความชัดเจนและไม่เข้าใจด้วยซึ่งโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร และบางรายการกลับไม่ค่อยได้ดำเนินการ

ได้แก่ การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ในความเป็นจริงแล้วโรงเรียนได้ดำเนินการมีข้อมูล รายงานข้อมูล แต่ยังคงจัดกระจายอยู่ตามกลุ่มงานต่างๆ แต่การจัดรวบรวมข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ทันทียังไม่ชัดเจนนัก แสดงว่าครูทำงานแต่ไม่เก็บข้อมูลไว้ใช้ประโยชน์จึงทำให้เกิดปัญหาเมื่อมีการประเมินจึงมีการเตรียมเอกสารรับการประเมิน ส่วนการตรวจสอบทบทวนคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเข้าใจ วิธีการดำเนินการ ทั้งโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร บางครั้งกลับเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก เพราะมีทั้งงานสอนและงานต้องมาเตรียมเอกสารรับการประเมิน ส่วนใหญ่กรรมการประเมินมักขอคู่มือหรือรายการทำงาน การแก้ไขปัญหาถือเป็นหัวใจหลักของโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร ในกระบวนการทำงาน ส่วนโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ใช้การวิเคราะห์หาเหตุและผลจึงเป็นแนวทางไปสู่การแก้ไขปัญหา

2. ผลที่เกิดขึ้นจากการระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การวิจัยเรื่องรูปแบบการนำระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา เป็นรูปแบบ วิธีการใหม่ที่น่าสนใจ ทำทนาย โดยเฉพาะการลงภาคสนามเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ บุคลากรในสถานศึกษาซึ่งได้เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ข้อจำกัดคือต้องให้เวลามากในการเก็บข้อมูล แต่ผลที่ได้คุ้มค่าทั้งนี้เป็นข้อมูลจากการทำงานที่เกิดจากวิธีการทำงานของสถานศึกษา โจทย์วิจัยที่น่าสนใจคือการศึกษารูปแบบและนำรูปแบบไปใช้อย่างไร โดยศึกษาจากข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก หน่วยในการวิเคราะห์แบบเจาะจงได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา และการลงภาคสนามควรเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมให้พร้อม โดยเฉพาะเครื่องบันทึกเสียงผลที่เกิดขึ้นจากการนำระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากการศึกษาข้อมูลทั้งภาคสนามและเอกสารของโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร ปรากฏดังนี้ งานวิจัยทุกเรื่องได้ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทวนต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตัวแปรเกี่ยวกับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องมีทักษะการบริหารของบริหาร ด้านการศึกษาและการสอน และด้านความรู้ความคิด นอกจากนี้ พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ณัฐดนัย ดวงใจ, 2554) แต่ในขณะเดียวกัน สำหรับโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงทั้งในวีปฏิบัติ การบริหารจัดการ พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูงแต่ขาดปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างมีคุณภาพได้ ต้องระดมสรรพกำลังจากชุมชน นักเรียนน้อยเงินรายหัวของนักเรียนในการจะนำมาพัฒนาไม่พอเพียงสอดคล้องกับการศึกษาของ ผลของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไกรสิทธิ์ ศิริรัมย์ (2553) ศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนด้านการบริหารและจัดการศึกษาและด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้มีเพียงด้านการจัดการเรียนการสอน ที่ไม่แตกต่างกัน อรณัฐ กุลสุวรรณ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาพบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ไม่แตกต่างกัน สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา หลังจากได้รูปแบบแล้วผู้วิจัยนำรูปแบบที่ได้ไปสร้างเครื่องมือพัฒนาได้ คู่มือการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษา ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่จุดเน้นคือการปฏิบัติงานมีส่วนร่วมแบบกระจายอำนาจแต่มีการตรวจสอบทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กผู้บริหารต้องเป็นเสาหลักในการนำองค์การพัฒนาแบบร่วมหัวจมท้ายด้วยกัน ทั้งนี้เพราะบุคลากรส่วนใหญ่ยังเป็นคนรุ่นใหม่ ประสบการณ์น้อย ลักษณะการทำงานจึงต้องพึ่งพาผู้นำสูงจึงปรากฏผลว่ามีคุณภาพเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการของโรงเรียน

โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาครูหัวหน้างานประกันคุณภาพและครูส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษามากที่สุดส่วนด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีผู้บริหารสถานศึกษา มีความเข้าใจน้อยที่สุดครูหัวหน้างานประกันคุณภาพส่วนใหญ่มีความ

เข้าใจด้านการเขียนรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาน้อยที่สุดคือด้านการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษาน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรบุคลากรให้กับสถานศึกษาขนาดเล็กที่ขาดแคลนอัตรากำลังครูตรงตามวุฒิเพื่อแก้ไขปัญหาครูไม่ตรงวุฒิมาสอนในสถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนเมื่อครูขาดความเชี่ยวชาญ ย่อมส่งผลให้นักเรียนขาดคุณภาพ ดังนั้นหากต้องการคุณภาพที่เท่าเทียมกัน ควรคำนึงถึงปัจจัยที่เป็นตัวบ่อนให้สถานศึกษาขับเคลื่อนได้อย่างมีคุณภาพทุกอย่างต้องเท่าเทียมกันจึงจะประสบผลสำเร็จได้
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเร่งรัดพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กที่ขาดแคลนครูและสอนไม่ตรงวุฒิ จึงส่งผลให้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนไม่ตรงประเด็น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเน้นการตรวจสอบทบทวนคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาเอง ทั้งนี้เพราะยังขาดความเข้าใจในวิธีปฏิบัติ และยังเป็นภาระสะท้อนวิธีการทำงานของสถานศึกษาเองก่อนที่จะมีการตรวจสอบทบทวนโดยหน่วยงานต้นสังกัด และควรพัฒนาผู้ทรงคุณวุฒิอย่างเข้มข้นให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบและวิธีการประเมินแนวใหม่เน้นวิธีการเชิงคุณภาพ
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานและทำความเข้าใจกับครูในการนำมาตราฐานไปใช้ในการพัฒนางานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การจัดระบบบริหารและสารสนเทศให้เป็นระบบ รวมไปถึงการจัดให้มีการตรวจสอบทบทวนตามมาตรฐานและสรุปประเมินผลเสนอรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเน้นการสร้างควมยั่งยืนเพื่อเตรียมรับการประเมินรอบสี่จาก สมศ.
5. ศักขานีเทศก์ ควรสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎกระทรวงอย่างเคร่งครัด เพราะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสะท้อนภาพการทำงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชัดเจน เน้นการสร้างควมเข้าใจสถานศึกษาให้พัฒนาตามแนวทางมาตรฐานใหม่ที่ต้องปรับใช้

เอกสารอ้างอิง

- ผ่องศรี พรรณราย. (2559). *เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง โครงการเพิ่มขีดความสามารถบุคลากรงานประกันคุณภาพสู่มาตรฐานสากล*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.
- พิเชฐ พองศรี. (2553). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลำพูน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สินฤทัย ใจนันตะ. (2555). *กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวังเหนือวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. พะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา.